STICHTING EILANDRAAD MARKEN

Secretariaat
[redacted]
info@eilandraad.nl
www.eilandraad.nl

Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
Directie Netwerk Management
T.a.v. [redacted]
Postbus 2232
2500 GE Utrecht

8 mei 2024

Betreft:
Reactie Beslissing op bezwaar Inspectie Leefomgeving en Transport d.d. 16 april 2024 m.b.t. Handhavingsverzoek Projectplan Waterwet Dijkversterking Marken

Geachte [redacted]

U bent uiteraard bekend met zowel het handhavingsverzoek die stichting Eilandraad Marken (Eilandraad) in augustus 2023 heeft ingediend bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) als het daaropvolgende proces. Doel van dat verzoek was dat de dijkversterking Marken conform het daartoe vastgestelde Projectplan Waterwet Dijkversterking Marken wordt uitgevoerd.

In het kader van dat handhavingsverzoek zijn er twee hoorzittingen bij ILT in Utrecht geweest, een tussenliggend bezwaar op de eerste beslissing van ILT van zowel Rijkswaterstaat (RWS) als Eilandraad en de in de aanhef genoemde afsluitende beslissing van ILT d.d. 16 april 2024 (zie bijlage). In die beslissing staat kort samengevat dat RWS met haar definitief ontwerp binnen de kaders van het Projectplan blijft. Deze beslissing staat nog open voor beroep bij de voor Marken bevoegde rechtbank.

Door middel van deze brief delen wij u mede dat, volgens afspraak met RWS, wij geen gebruik zullen maken van deze beroepsmogelijkheid. Tegelijkertijd delen wij u mede dat de werkgroep Dijkversterking n.a.v. van de ILT-beslissing tot het besluit is gekomen om de werkgroep op te heffen en de volmachten terug te geven aan het Eilandraad bestuur. Deze beslissing zal op onze Openbare Eilandraad Vergadering van 27 mei aanstaande aan de inwoners van Marken worden medegedeeld en toegelicht.

De reden van opheffing is het breekpunt ‘hoogte’. De werkgroep is er onvoldoende van overtuigd dat de hoogte van de dijk op het moment van oplevering voldoende is om binnen de planperiode van 50 jaar blijvend te voldoen aan de als maximaal gestelde golfoverslag van 5 l/s/m. Daarmee ontbreekt draagvlak voor het definitief ontwerp. Omdat ‘hoogte’ de waterveiligheid van Marken raakt is de werkgroep tot dit besluit gekomen. De werkgroep Dijkversterking wenst niet mee te werken aan een dijkontwerp die in hun ogen de waterveiligheid van Marken onvoldoende garandeert. Het Eilandraadbestuur begrijpt deze beslissing en onderschrijft in elk opzicht het standpunt van de werkgroep. Het is spijtig te constateren dat onderstaande ambitie uit het Projectplan geen succes is geworden.

<u>De ambitie van het project is:</u>
Een dijkversterking die samen met de bewoners en belanghebbenden wordt voorbereid zodat er draagvlak is voor de oplossing.

[redacted]

goedgekeurd ANBI goed doel

Verder is het uitermate teleurstellend te moeten constateren dat na bijna 17 jaar intensieve en geprezen burgerparticipatie onvoldoende recht wordt gedaan aan het in goede samenwerking met RWS tot stand gekomen Projectplan. In het verlengde daarvan wordt er ook onvoldoende recht gedaan aan daaraan voorafgaande rapporten, communicatie en besluiten. Het enige waar we het als Eilandraad mee mogen doen is het volgende citaat uit de beslissing van ILT:

Het voorgaande neemt niet weg dat ik, ook in bezwaar, heb gezien dat bij de Eilandraad de verwachting bestond dat de uiteindelijke dijkversterking meer zou aansluiten op het indicatieve referentieontwerp zoals in het Projectplan is opgenomen. Die overtuiging en verwachting komt volgens haar voort uit een intensieve betrokkenheid van de Eilandraad bij het opstellen van het Projectplan en is (verder) verstevigd door de voorlichting van Rijkswaterstaat over het Projectplan. Als kenmerkend voorbeeld hiervan, refereer ik aan het ter hoorzitting getoonde beeldfragment, waarin het referentieontwerp door alle betrokken wordt gepresenteerd als dé oplossing voor Marken.

In een bijlage bij deze brief kunt u de standpunten en beleving van de werkgroep Dijkversterking lezen. De werkgroep Dijkversterking licht deze graag mondeling aan RWS toe. Ook leest u in die bijlage welke rol het bestuur van de Eilandraad nog voor haar ziet. Dat deel zal ik als voorzitter bij voorkeur persoonlijk aan u toelichten.

Voorstel is om die mondelinge toelichting op vrijdag 24 mei vanaf 14.00 uur in dorpshuis Het Trefpunt Kerkbuurt 90 te Marken te doen. Wij stellen het op prijs als u, samen met projectmanager [redacted] bij deze bijeenkomst aanwezig kunt zijn. Ook hebben wij onze burgemeester mevr. M. van der Weele voor deze bijeenkomst uitgenodigd.

Past dit tijdstip of een nader te bepalen alternatief niet in de verschillende agenda's dan volstaat deze brief met bijlagen.

In afwachting van uw reactie verblijven wij.

Hoogachtend,

[redacted]

Bijlagen:
-Beslissing op bezwaar (ILT 16 april 2024)
-Uiteenzetting standpunten en beleving werkgroep Dijkversterking en vervolg Eilandraad

Afschrift aan:
-Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Holland
-College van B&W van gemeente Waterland

[redacted]

Bijlage bij brief Eilandraad d.d. 8 mei 2024 m.b.t. Beslissing op bezwaar door ILT

Hieronder volgen ter voorbereiding op de voorgenomen mondelinge toelichting op 24 mei 2024 de standpunten en beleving van de werkgroep Dijkversterking en het voorgenomen vervolg van de Eilandraad.

1) Technisch overleg heeft geen zin meer
De optie om techneuten van de werkgroep nog verder in gesprek te laten gaan met techneuten van RWS wordt gezien de ingenomen standpunten niet zinvol geacht. Enerzijds niet omdat er waar het gaat om restzetting en autonome bodemdaling door RWS van de meest gunstige cijfers wordt uitgegaan. RWS gaat daarmee voorbij aan het belang van Marken waar het gaat om de beleving van waterveiligheid. Anderzijds omdat het berekenings-programma Hydra NL voor de werkgroep een black box is. Op basis van gezond verstand vertrouwt de werkgroep de uitkomsten in ieder geval niet.

2) Onmogelijke technische onderbouwing via een deskundigenrapport
Vanwege gebrek aan financiële middelen is de Eilandraad niet in staat om door een externe partij te laten staven dat de norm van 5 l/s/m overslagdebiet naar verwachting wordt overschreden bij de meest extreme situatie. Op basis van de eerder vastgestelde uitgangspunten (restzetting 30 cm en autonome bodemdaling 35 cm) komt de hoogste ontwerp waterstand, inclusief scheefstand, op 10 cm onder de kruin. Bij golven van 50 tot 75 cm hoog gaat de werkgroep ervan uit dat er veel meer water over de dijk heen slaat dan 5 l/s/m. Ook bij hanteren van de gunstige cijfers van RWS, waar de waterstand tot 30 cm onder de kruin komt, is dat naar verwachting het geval.

3) ILT gaat af op (ontbrekende) deskundigenrapporten en de rechter naar verwachting ook
Het heeft weinig zin beroep in te stellen bij de rechtbank omdat die hun oordeel baseren op deskundigenrapporten. Die heeft de werkgroep dus niet. Wat de werkgroep wel vaststelt is dat sommige deskundigenrapporten zonder voldoende kritische blik door RWS voor waar worden aangenomen zoals die van Royal Haskoning/DHV m.b.t. het ontstaan van een humusrijke laag en daarmee afnemende ruwheid van het buitentalud. Foto's en jarenlange ervaring op Marken bewijzen dat dit 'deskundigenrapport' onjuist is. Dan houdt verder redeneren voor de werkgroep op als er slechts wordt aangevoerd door RWS dat dit rapport juist is vanwege het simpele feit Royal Haskoning/DHV een deskundig bureau is. Zo heeft de werkgroep bij andere discussiepunten ter onderbouwing gewezen op rapporten van deskundige bureaus die sinds 2006 in opdracht van RWS waren opgesteld voorafgaand aan de vaststelling van het Projectplan. Die doen wat betreft RWS niet meer ter zake want zijn achterhaald. Ook op dit punt houdt verder redeneren dan op voor de werkgroep.

4) ILT gaat in op de hoogteopgave uit het Projectplan maar niet op het knelpunt hoogte
Volgens de argumentatie van het ILT ziet de hoogteopgave van minimaal 50 cm uit het Projectplan op de bestaande dijk uit 2006 met haar taludhellingen en ruwheid. Daar is op zich wat voor te zeggen. Echter op dat kleine verschil van 10 cm tussen hoogste ontwerp waterstand en kruinhoogte wordt inhoudelijk niet ingegaan. Alleen het procesargument van het ontbreken van een deskundigenrapport wordt gebezigd. De jarenlange opgebouwde deskundigheid wordt hiermee als niet toereikend aangemerkt. De werkgroep voelt zich hierin niet als volwaardige gesprekspartner gekend.

5) Meerlaagsveiligheid lijkt weer actueel
Wat betreft de pilot Meerlaagsveiligheid die in 2013/2014 is gehouden kwam ondubbelzinnig bestuurlijk vast te staan dat de oplossing gezocht moest worden in laag 1; een robuuste dijk.

Tijdens de extreem hoge waterstand in het Markermeer en de Gouwzee begin 2024 werd echter ontruimen van Marken al snel als optie besproken. Natuurlijk moet dat gebeuren als het helemaal fout dreigt te gaan. Belangrijk is echter om eerst alles in het werk te stellen een overstroming te voorkomen. Door nu langs het randje te gaan ontwerpen, waarbij de aannemer uit kostenoverwegingen vooral minimaliseert in plaats van optimaliseert, wordt er naar het idee van de werkgroep een overstroming voor lief genomen en wordt alsnog doorgegaan op het eerder afgewezen concept Meerlaagsveiligheid.

6) Gunning en opvolging contractafspraken aannemer
Vertrouwelijkheid was de reden waarom de werkgroep niet betrokken is geweest bij de aanbestedingsfase. Naar verwachting zijn de problemen waarmee we nu te maken hebben juist in die fase ontstaan. De werkgroep is van mening dat het Projectplan niet goed is vertaald naar de contractdocumenten, het tenderontwerp onvoldoende is getoetst en tot slot de aannemer onvoldoende wordt gehouden aan die contractdocumenten. Deze constateringen lagen echter buiten de scope van ILT die uitsluitend heeft getoetst of het definitief ontwerp binnen de kaders van het Projectplan is gebleven.

7) Draagvlak en waterveiligheid was en is verantwoording RWS
De verantwoordelijkheid van RWS voor draagvlak bij inwoners en het kunnen garanderen van de waterveiligheid is helder. Het beeld lijkt bij inwoners van Marken, gevoed door het gevoel van echte burgerparticipatie, te zijn ontstaan dat de Eilandraad met haar werkgroep Dijkversterking die verantwoordelijkheid ook heeft. Dat is natuurlijk niet het geval. Zeker nu de werkgroep aangeeft geen vertrouwen te hebben in de waterveiligheid voor de gehele planperiode van 50 jaar staat door het opheffen van de werkgroep ondubbelzinnig vast dat de werkgroep en de individuele leden hun naam niet verbinden aan het organiseren van draagvlak voor dit definitief ontwerp. Daarnaast is en blijft het zo dat bij extreme situaties op het Markermeer en de Gouwzee met deze dijkhoogte Marken als eerste wateroverlast, of erger overstroming te verduren zal krijgen. Dat moet natuurlijk worden voorkomen door een ontwerp dat aan de veilige kant van het spectrum gaat zitten in plaats van de risicovolle kant.

8) RWS moet nu individueel verder met de resterende stakeholders zonder de verbindende rol van de werkgroep Dijkversterking
Die andere stakeholders zijn onder meer de bewonersgroep Rozewerf, KNRM, bewoners aan de Haven, bewoners Vuurtoren en bewoners van de Minneweg. Daar spreekt RWS momenteel mee m.b.t. de ontwerpdetails die niet over waterveiligheid gaan.

9) Hoe gaat de Eilandraad (het bestuur) nu verder?
Duidelijk moet zijn dat het bestuur, na opheffing van de werkgroep Dijkversterking en met begrip en onderschrijving van het standpunt van die werkgroep, onmogelijk zijn medewerking kan verlenen aan het verkrijgen van draagvlak m.b.t. het nu gekozen dijkontwerp en bijbehorende waterveiligheid.

De Eilandraad houdt natuurlijk haar verantwoordelijk om op te komen voor de belangen van de inwoners van Marken. Daarom zal zij waar het gaat om overlast en schade tijdens de uitvoering actief blijven om deze zoveel mogelijk te helpen voorkomen. Daar waar het gaat om de meekoppelkansen is de Eilandraad bereid de verbindende rol te blijven uitvoeren in het belang van goede recreatieve- en natuurvoorzieningen. Wat betreft de nadere uitwerking van deze meekoppelkansen zal het bestuur, al dan niet via de werkgroepen Natuur & Milieu, Toerisme en andere genoemde stakeholders, RWS en mogelijk de gemeente Waterland wijzen op eventuele tekortkomingen in en vragen over de huidige status van die meekoppel-kansen. Dit aan de hand van onder meer de eerder gemaakte bestuurlijke afspraken.

10) Media en politiek
Naar verwachting gaat de media verslag doen van de Openbare Vergadering van 27 mei aanstaande. Of dit verder politieke en/of landelijke opvolging krijgt zal de tijd leren.

